

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı:1997/11 (Siyasî Parti Malî Denetimi)

Karar Sayısı:1998/48

Karar Günü:9.9.1998

R.G. Tarih-Sayı:26.09.1998-23475

I- MALİ DENETİMİN KONUSU

Liberal Demokrat Parti'nin Genel Merkezi ile ilçe örgütlerini de kapsayan 23 il örgütünün 1996 yılı kesinhesabının incelenmesidir.

II- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 16. maddesi uyarınca, Ahmet Necdet SEZER, Samia AKBULUT, Haşım KILIÇ, Yalçın ACARGÜN, Mustafa BUMİN, Sacit ADALI, Ali HÜNER, Lütfi F. TUNCEL, Mustafa YAKUPOĞLU, Fulya KANTARCIOĞLU ve Mahir Can ILICAK'ın katılmalarıyla 7.5.1998 gününde yapılan ilk inceleme toplantısında; 'Liberal Demokrat Parti'nin 1996 yılı kesinhesabının incelenmesi sonucunda; dosyadaki eksiklik giderildiğinden işin esasının incelenmesine, oybirliğiyle' karar verilmiştir.

III- ESASIN İNCELENMESİ

Parti'nin Anayasa Mahkemesi'ne verdiği 1996 yılı kesinhesap çizelgeleri ile dayanağını oluşturan defter ve belgeler üzerinde yapılan inceleme sonuçlarını içeren esas inceleme raporu, Anayasa ve 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun ile 2820 sayılı Siyasî Partiler Kanunu'nun ilgili kuralları, bunların gerekçeleri ve diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Denetimin maddî ögelerini oluşturan defter ve belgelerde Liberal Demokrat Parti'nin 1996 yılı gelirleri ve giderleri birbirine denk biçimde, Genel Merkez'in gelir ve giderleri 839.267.955.- TL., 23 il örgütünden gelir ve giderleri olmadığı bildirilen 11 il dışında kalan 12 il örgütünün gelir ve giderleri 3.072.438.265.- TL. olmak üzere toplam 3.911.706.220.- TL. olarak gösterilmiştir.

A- Gelirlerin İncelenmesi

1- Genel Merkez Gelirleri

Parti Genel Merkezi'nin 1996 yılı içindeki gelirleri 839.267.955.- TL. gösterilmiştir.

Bunun, 838.400.000.- TL.sinin bağış gelirlerinden, 867.955.- TL.sinin kitap satış gelirlerinden sağlandığı anlaşılmıştır.

Genel Merkez'in defter kayıtları ve gelir belgeleri üzerinde yapılan incelemede; gelirlerin 2820 sayılı Yasa'nın 61-69. maddeleri hükümlerine uygun olarak sağlandığı sonucuna varılmıştır.

2- İl Örgütleri Gelirleri

Liberal Demokrat Parti'nin 12 il örgütüncce sağlanan gelirleri toplamı 3.072.438.265.- TL. gösterilmiştir.

Bu tutarın 2.899.184.765.- TL.sinin bağışlardan, 30.000.000.- TL.sinin Genel Merkez yardımlarından, 2.160.000.- TL.sinin aidatlardan, 20.112.168.- TL.sinin kitap satışlarından, 91.250.000.- TL.sinin organizasyon gelirlerinden, 29.731.332.- TL.sinin 1995 yılından devreden nakit mevcudundan sağlandığı anlaşılmıştır.

Parti il örgütleri kesinhesap çizelgelerinin gelir bölümü üzerinde yapılan incelemede, gelirlerin 2820 sayılı Yasa'da belirtilen kaynaklardan sağlandığı, Merkez Karar ve Yönetim Kurulu kararıyla doğruluğunun onaylandığı görülerek bunların Yasa'ya uygun olduğu sonucuna varılmıştır.

B- Giderlerin İncelenmesi

1- Genel Merkez Giderleri

Parti Genel Merkezi'nin 1996 yılı içindeki giderleri 839.267.955.- TL. gösterilmiştir.

Bunun, 156.619.787.- TL.sinin büro giderlerine, 243.878.668.- TL.sinin haberleşme giderlerine, 167.901.000.- TL.sinin yönetim giderlerine, 240.868.500.- TL.sinin propaganda giderlerine, 30.000.000.- TL.sinin örgütlere yardım giderlerine yapıldığı anlaşılmıştır.

Genel Merkez'in defter kayıtları ve gider belgeleri üzerinde yapılan incelemede, aşağıda belirtilen dışında, giderlerin 2820 sayılı Yasa'ya uygun olduğu sonucuna varılmıştır.

Belgesiz Gider

Yapılan incelemede, 394 yevmiye numarasında kayıtlı 4.500.000.- TL. tutarındaki giderin 450.000.- TL. tutarındaki perakende satış fişine dayanılarak ödendiği, 4.050.000.- TL.nin belgesinin bulunmadığı görülmüştür.

2820 sayılı Yasa'nın 70. maddesinde, beşbin liraya kadar harcamaların makbuz veya fatura gibi bir belge ile belgelendirilmesinin zorunlu olmadığı belirtildiğinden, bu tutarı aşan harcamaların makbuz veya fatura gibi bir belgeye dayandırılması zorunludur.

Aynı Yasa'nın 76. maddesinin son fıkrasına göre, belgelendirilmesi gerektiği halde belgelendirilmeyen parti gideri tutarınca parti malvarlığının, Anayasa Mahkemesi kararıyla Hazine'ye gelir kaydedilmesi gerektiğinden, belgesiz gider tutarı 4.050.000.- TL. Parti malvarlığının Hazine'ye gelir yazılması uygun görülmüştür.

2- İl Örgütleri Giderleri

Liberal Demokrat Parti'nin 1996 yılında 12 il örgütünün giderleri toplamı 3.018.568.899.- TL. gösterilmiştir.

Bu tutarın, 1.151.219.961.- TL.sinin büro giderlerine, 881.899.051.- TL.sinin propaganda giderlerine, 217.582.719.- TL.sinin personel giderlerine, 437.753.000.- TL.sinin yönetim giderlerine, 327.114.168.- TL.sinin haberleşme giderlerine, 3.000.000.- TL.sinin demirbaşlara yapıldığı anlaşılmıştır.

3.072.438.265.- TL. gelir ile 3.018.568.899.- TL. gider arasındaki farkı oluşturan 53.869.366.- TL.nin nakit mevcudu olarak 1997 yılına devredildiği görülmüştür.

İl örgütleri kesinhesap çizelgelerinin gider bölümleri üzerinde yapılan incelemede, giderlerin Merkez Karar ve Yönetim Kurulu kararıyla doğruluğunun onaylandığı görülerek bunların 2820 sayılı Yasa'ya uygun olduğu sonucuna varılmıştır.

IV- SONUÇ

Liberal Demokrat Parti'nin 1996 yılı kesinhesabının incelenmesi sonucunda;

1- Parti'nin kesinhesabında gösterilen 3.911.706.220.- TL. gelir ile 3.853.786.854.- TL. giderin eldeki bilgi ve belgelere göre doğru ve 2820 sayılı Siyasî Partiler Kanunu'na uygun olduğuna,

2- Belgesi bulunmayan 4.050.000.- TL. gider karşılığı Parti malvarlığının, 2820 sayılı Kanun'un 76. maddesinin son fıkrası uyarınca Hazine'ye gelir yazılmasına, 9.9.1998 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Ahmet Necdet SEZER

Üye
Samia AKBULUT

Üye
Haşim KILIÇ

Üye
Yalçın ACARGÜN

Üye
Mustafa BUMİN

Üye
Sacit ADALI

Üye
Ali HÜNER

Üye
Lütfi F. TUNCEL

Üye
Fulya KANTARCIOĞLU

Üye
Mahir Can ILICAK

Üye
Rüştü SÖNMEZ